

ADMINISTRAȚIUNEA
Tipografia:
Brașov, piața mare nr. 22
Acizori nefrancate nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare nr. 22
Inserate mai primenoc în Viena
Hörsing & Co. (Kaiserhof & Volger
(St. Maria), Ferris Schalk, Alois
Kovari, M. Duka, A. Oppel, J. Don-
sbury; în Brașov: A. V. Gold-
berger, Anton Maser, Eckstein Bernat;
Frankfurt: G. L. Döbner; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o soră
garnonă pe o colină 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
supra tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
soră 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIIV.

Casele a' ese în să-nare di.
Abonamente pentru Anul - Ung.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dă. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruitul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte

Nr. 200.

Brașov, Luni, Marți 10 (22) Septembrie.

1891

A doua fasă a campaniei diaristice. III.

Brașov, 9 Septembrie v.

Vomă continua ađi, cum amă
promisă, cu analiza scrisorii d-lui
Eugen Brote.

În articolul trecut am ară-
tat, că prima considerare a d-lui
Eugen Brote „cumă președintele
comitetului nu și-a lămurit în co-
mitet pozițiunea sa politică față
cu învinuirile redicate în pressă
contra d-sale“, n'are nici un în-
țeles, după ce d-lui Eugen Brote
însuși, votând punctul I, alineă 1,
a concludului comitetului, a recu-
noscut, că acele învinuiri redicate
în pressă, fiind basate pe nise
„informațiunii neesacte“, n'au fost
întemeiate.

Să trecem acum la a doua
considerare. D-lui Eugen Brote ăice
mai departe:

„D sa (Babeșu) nu s'a încercat a
risipi nedumeririle ivite asupra ideii nouă
politice despre un dualism maghiaro-
român, ideă pusă chiar prin d-sa în cir-
culațiune.“

Aici nu mai e vorba de „invi-
niri“ ci numai de „nedumeriri“. D-lui
Eugen Brote ne spune, că s'au „ivită“
nedumeriri, d'ér nu ne spune anume
când și unde s'au ivit? Trebuie d'ér să
luminăm această parte întunecată a
scrisorii d-sale.

Tocmai cu o ăi înaintea întruniri
comitetului, „Tribuna“ a publicat
o scrisoare a d-lui V. Babeșu cu data
Capilnașu 15 (27) August, în care acesta
între altele dă unele lămuriri asupra
unei conversații, ce a avut-o cu doi
publiciști maghiari și despre care rap-
portase „Budapesti Hirlap“.

D-lui Babeșu ăice, că „a amintit
și a explicat acelor domni publiciști
maghiari nu atât ale sale vederi
speciale, ci peste tot cele ce se
manifestă la noi prin

diverse părți“. Le-a amintit și
explicat că „atât la noi, cât și
printre Maghiarii cugetători“ cei
mai mulți recunosc, că națiunea
maghiară și națiunea română sunt
avise una la alta pentru apărarea
existenței lor—o frasă pe care de
pildă „Tribuna“ de opt ani, de
când există, o variază în toate
tonurile—și a atins apoi înaintea
acelor publiciști, că o legătură
strinsă de amiciție între aceste
două popore nu prin confederați-
unea dunărenă, și mai puțin prin
dualismul dela 1866. „ci numai
printr'ună adevărată dualismă bine
stabilită între ambele națiuni“ s'ar
pute face cu puțință*).

Acăsta este ideea, ce ăice d-lui
Eugen Brote, că a pus-o în cir-
culațiune d-lui Babeșu, și față cu care
ne spune, că s'ar fi „ivită nedu-
meriri“.

Când și unde s'au ivit?
S'au ivit în presă intrunirea
comitetului și în colonele „Tribu-
nei“ unde s'a publicat scrisoarea
d lui Babeșu.

La călcăiul acestei scrisori
„Tribuna“ a dat expresiune „nedu-
meririlor“ sale în același mod
tendențios, în care se exprimase
și mai înainte asupra „invinuirilor
redicate în pressă“. Precum
ăicea înainte cu șese ăile sub tit-
lul „Nedumeriri“ și pe temeiul
articulilor foilor cu „informațiunile
neesacte“, că politica d-lui
Babeșu și a d-lor Mocsonyi se
„presentă“ în lumina unei politici
kossuthiste și rusofile („Tribuna“
nr. 178 dela 11 (23) August a. c.)
așa a susținut acuma, că d-lui
Babeșu face aceeași politică de
frățietate ca și d. Iosif Gall și
Metropolitul Miron la 1884. („Tri-

*) Pentru ca și cetitorii noștri să cunoscă
întreg cuprinsul acestei părți din scrisoarea
memorată a d-lui Babeșu, o publicăm mai jos
din cuvântul în cuvânt. Red.

buna“ nr. 182 dela 17 (29) Au-
gust a. c.)

Eată d'ér, că în timp de șese
ăile nedumeririle „Tribunei“ fă-
cără salto mortale dela kossuthism
la rusofilism și la Viitorism.
Din kossuthism și centrifugal
deodată slugă plecată a d-lui Sza-
pary!

Cum pôte explica d-lui Eugen
Brote, care este ađi un factotum
la numita fôia, aceste exerciții de
Clovni politici?

D'ér să nu ne depărtăm dela
obiect.

D-lui Babeșu, precum amă mai
spusă deja nu de mult, a fost
puțin norocos în enunțările
din scrisorile sale ultime și a dat
astfel nutremânt nedumeririlor
de tot felul. Trebuie să-o recu-
noscem acăsta cu părere de rău
și mai trebuie să recunoscem, că și
conversația d-sale cu publiciștii
maghiari a rămas, cu totă scri-
soarea d-sale cătră „Tribuna“, pu-
țin clarificată, vederile, despre
car ăice, că nu sunt atât ale d-sale
speciale, cât ale altora din sin-
tul nostru, sunt foarte vage și
puțin precisate.

Cu drept cuvânt putea și
pôte d'ér fiă-care membru al par-
tidei noastre și mai ales al comi-
tetului, să interpeleze pe d-lui
președinte, că cum înțelege d-sa
acel dualism, despre care a vor-
bit cu publiciștii unguri?

D'ér, amă ăisă, că scrisoarea
d-lui Babeșu a fost publicată nu
mai în presă intrunirea comite-
tului, când membrii acestuia erau
pe drum spre Sibiu. Cei mai
mulți dintre ei nici c'au știut
ceva de acăsta scrisoare.

D-lui Eugen Brote a știut însă
despre toate și încă mai mult de-
cât a trebuit. De ce nu a in-
terpelat d'ér pe președintele în
ședința comitetului asupra „ideii
pusă prin d-sa în circulațiune“?

De ce nu și-a desfășurat nedu-
meririle sale acolo unde trebuia,
unde era dator să-o facă? De ce
și le-a desfășurat și și le desfășură
numai înaintea publicului atât de
nedumerit asupra „nedumeririlor“
ce le scoate la ivelă ăilnică „Tri-
buna“?

D'ér să trecem la considera-
rea din urmă a d-lui Eugen Brote.

D-sa susține, că d-lui Babeșu
„n'a aflat de cuviință a lămurii si-
tuațiunea prin o delarațiune a sa
precisă și hotărâtă“.

În față acestei afirmări între-
băm pe d-lui Eugen Brote: Cine
face situațiunea politică în sinul
nostru, o face președintele Babeșu,
or o face comitetul și întreg
partidul național?

Nu d-lui Babeșu are să lămu-
rescă situațiunea, ci cu toții tre-
buie să contribuim la lămurirea
ei, fiecare la postul său, impli-
nindu-și datoria sa națională cu
modestia și conștientitate!

D'ér, se vede, că d-lui Eugen
Brote are cu totul alte idei despre
acăsta. D-sa stă în comitet și
totuși nu vrea să știe de acăstu
comitet, ci se lovesce numai de
d. Babeșu și mereu de d. Babeșu
și apoi totuși se jălucesc cu „Tri-
buna“, că d-lui Babeșu ar vrea să
fiă un „președinte dictator!“

(Un articol final urmăz.)

CRONICA POLITICĂ.

— 9 (21) Septembrie.

— În Viena sunt în curgere con-
ferențele ministeriale asupra bugetului
armatei comune. Ședințele sunt presi-
date de ministru comun de esterne,
contele Kalnoky, luând parte la ele
ministru comun de război Bauer, mi-
nistru-președinte austriac Taaffe, mi-
nistru de finanțe austriac Steinbach,
ministru de agricultură austriac Tal-
kenheyn, ministru-președinte unguresc
Szapary, ministru ung. de finanțe We-
kerle, ministru ad latere Szogyeny și

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(15)

PILLONE.

Novelă, de G. Bergsoe, tradusă de Ucu Paolo.

„Elu purta strălucita pălărie a Ber-
saglierilor, cu pene de cocoș, tunica
sa vânăta închisă era brodată cu aur,
ér în eșarpa sa roșiă închisă scântea
un pumnal și câteva pistole. În cos-
tumul acesta jumătate de marinăru,
jumătate de soldat, imi pără și mai fru-
mos, se părea, că costumul e anume
făcut, ca să intrinască în sine și pe
contrabandit și pe bandit.“

„Elu se opră un moment, privindu-o
tăcut și uimit, ca și când l'ar fi fer-
mecat frumșea ei.“

„Apoi făcă câțiva pași grabnic cătră
dăna și voi să o cuprindă în brațe, ea
însă se retrase aprăpe spăriată, și elu
ăice într'un ton aspru.“

„Filomelo, pentru ce nu mă saluți?
Lasă cërta la o parte! Tu scii la ce de-
ricol mă am spus în noptea acăsta
pentru tine!“

— „Pillone,“ ăice ea cu voce so-
noră, „cum te-ai încumetat, să mă lași

să te așteptă atăta vreme în locul a-
cesta înfiorător! Eu am fixat întelni-
rea la două ore după miezul nopții, și
deja e o oră, de când te aștept în frică
și în neliniște.“

„Nu m'ai așteptat și în nopțile
trecute?“ întrebă elu cu o privire pă-
trunătoare. „N'ai fost în săptămâna
trecută de multe ori pe aici, fără ca să
mă încunoscă pe mine despre acăsta?
Nu nega, spionii mei sciu totul.“

„Ea pără surprinsă, răspuse însă
iute:

— „Voesci d'ora să mă mustră, că
am cutezat totul, am delăturat totul
— numai din amor cătră tine?! Da, în
câte nopți nu m'am strecurat în vila
acăsta ruinată, pe care tu mi-ai făcut
cunoscută, și care mă umple de spaimă
și de grăză. Câte nopți nu te-am aștep-
tat, până la cântatul cocoșilor, numai
și numai în speranță, că te voi putea
întelni în locul acesta, pe care adese-
ori îl cercetezi. Ah, nu sciu potecile
tale, nu sciam unde să-ți trimit vre-o
veste!“

— „Dela cine ai aflat, unde e ta-
băra mea?“ întrebă elu cu un ton
pătrunător.

— „Dela bătrânul Rafaello de
lângă țermure,“ ăice ea repede „elu
încă și mai înainte îți aducea epistole
și tot elu imi promise, că-ți va duce
ție vestea.“

„Atunci serviciul său a fost prost
răsplătit,“ ăice elu cu privire întune-
cată. „Nu te mai puteai încrede în-
tr'ensul, fiindcă îl denunșase pe Mateo.
Unul dintre sentinelele mele, care-l re-
cunosc și-l ținu de spion, îl im-
pușcă, când voi să trecă liniile noastre.
Mi-se aduse epistola ta, care era la d'eu-
sul, d'ér era prea târziu, nu o mai pu-
team ceteri, fiindcă era plină de sânge.“

— „Tineră fată scose un strigăt
și-și acoperă fața cu amândouă mâinile.“

— „Sânge!“ strigă ea, „sânge..
totdeuna sânge din cauza mea! Îți aduc
aminte de sirmanul Leone din închis-
rea San-Elmo? Elu a fost cel d'întău
— și tu erai atunci numai un copil!..
Rafaello asasinat, s'ermanul bătrân!
Oh, Dumneșule, decă ar fi acesta cel
din urmă!“

— „Nu a fost asasinat, ci a fost
împușcat,“ ăice Pillone cu un ton
aspru. „Ce căuta bătrânul nebun, decă
nu scia parola noastră. Prostul! Nu cu-

noștea elu legile noastre, cari sunt în
vigore încă din timpurile cele mai vechi!
Nu-și mai aducea aminte, că a trădat
pentru bani pe cel mai bun om al
meu... și acela, care tradă pe Pillone,
e pedepsit cu mörte!“

— „Elu speră, că pentru mine îl
vei ierta, când îți va aduce scrisoarea,“
răspuse Filomela cu o voce blândă.
„L'ai fi iertat?“

„Pillone tăcă un moment, apoi
ăice:

— „Nu, acăsta nu ași fi făcut
nici atunci, când tu te-ai fi întrepus
pentru d'ensul! Trebuie să ținu disci-
plină între omii mei, decă voiesc să
fiu domn peste ei, și pentru trădători
cunosc numai o singură pedepsă —
mörtea!“

— „Tu nu mă iubesci, Pillone? Nici
odată nu mă iubit!“ strigă tineră fată
cu ochii fulgerători, „căci altminte
ai fi cruțat pe slabul bătrân, pe care
de sigură că lipsa l'a împins la fața
acăsta!“

— „Elu își primi răsplata fap-
telor sale: d'ér n'am poruncit acăsta,“
ăice Pillone cu blăndețe. „Tu nu scii
Filomelo, ce greu este să-ți păstrezi au-

incă câți-va membrii specialiști din armata comună și din marină.

În privința decurgerii conferințelor ministeriale se raportează din Viena că de astă-dată conferințele au o importanță și însemnătate extra-ordinară. Ministrul comun de război cere sporirea bugetului cu 19 milioane fl. și fiindcă această sporire a bugetului are să fie permanentă, pentru fi-a-care an, atât ministrii ungari, cât și cei austriaci au cerut, ca creditele militare să se scărsoască în mod considerabil. Bugetul armatei de altminterea în mare parte s'a și desbătut deja și cu asta ocaziune, ministrul de război, fiindcă i s'a făcută dificultăți la sporirea bugetului, a fost silit să facă concesii la mai multe poziții. În privința pozițiilor încă neresolvate, avu să se hotărăscă în conferința de astăzi.

— Un corespondent din Praga alți diarul „Izeran“ a avut o întrevedere cu Dr. Herold asupra situației politice. La întrebarea corespondentului că ore ce atitudine voru avé deputații Cehilor tineri față de desbaterile asupra punctuațiilor dela Viena în sesiunea viitoare a dietei boeme răspunde Dr. Herold: *Dacă deputații Cehilor bătrâni nu își voru depune mandatele lor, se va nasce o furtună, care va întrece totu ce s'a vădit până acum în această privință, fiindcă se voru desbata propunerii, cari voru strica multu națiunii noastre, adică legea curiilor și legea asupra limitării cercurilor judecătorești după naționalitate. Dacă Cehii bătrâni își voru depune mandatele lor, voru deveni ne-deciși și mai mult membri ai marilor proprietari feudali, și va fi necesar, ca să se disolve dieta boemă. La nouele alegeri n'avem să ne temem de o înfrângere, pentru că poporul nostru, care, după cum dovedese istoria, este îndelung răbdător și aproape cu totu conservativu, face minuni, când se înflăcăreză, și atunci e lucru zadarnic, de a voi cineva să-lu oprisească. La întrebarea că ore partida Cehilor tineri va trece în opoziție pasivă, răspunde deputatul Herold: A pași actualmente în opoziție pasivă, ar fi un non sens. Cestiunea opoziției passive se va pute pôte odată proiecta din motive ponderose și în împrejurări favorabile externe, și atunci ea va fi, pentru ca să se rectifice așteptările puse în ea, ultimul pasu al naturii în împrejurări disperate și în ziua în care deputații Cehi voru părăsi parlamentul, atunci națiunea va trebui să refuze plătimea dărilor și să pășcă la extremă. La întrebarea, că ore este speranță pentru rezolvarea norocoasă a cestiunii de drept publicu, răspunde Dr. Herold, că cestiunea această acum încă nu e oportună.*

— Diarul „Post“, constată într'un articol de fond, că alianța de cinci, Anglia și Turcia cu alianța triplă nu mai există. Alianța triplă ar face o greșală, decât s'ar întinde scopurile ei definitive și asupra Turciei, a cărei pozițiune e pusă la dispozițiunea Sultanului. Schimbarea cea mare și are și părțile ei bune. A fost bine, că s'a contactat și pe armata turcescă, acum e totu atât de bine, că s'a scăpatu de datorința față de unu statu atât de amenințat și gata să se disompuă. În casul unei ocupări a Constantinopolului de Rusia, în nici unu casu nu va fi Austro-Ungaria puterea cea mai tare amenințată. Pose-darea Constantinopolului încă nu decide asupra posedării peninsulei balcanice, e vorba, cătu de tare e posesorul Constantinopolului, și prin ce probleme e angajat airea. Numai de o năvalire ne-așteptată e aici vorba și nu de o trecere a trupelor rusești prin România și Bulgaria. Numai casul din urmă ar fi unu casu belli pentru Austro-Ungaria, și atunci Anglia va fi amenințată, pe când puterile din tripla alianță nu voru fi amenințate mai de aproape și încă se mai pôte apăra prin mii de mijloce în contra unor urmări nefavorabile.

Diarul „Berliner Tageblatt“ publică următorul articolu privitor la situațiunea politică: Nu se pôte tăgădui, că lumea politică se simte cuprinsă de o neliniște ore-care, că amicii păcii în tôte țările au pierdut multu siguranța lor. Cu tôte astea până în acestu momentu nu exista nici o așa numită cestiune care să fi în stare a înfərbenta astfel spiritele, încatu o exploziă să pară inevitabilă. Totuși nu se pôte contesta, că în această perioadă de războiu în timp de pace, în care pretutindeni oștirile își depun esamenele, ne cuprinde presimțirea unor evenimente războinice viitoare. Este adevărat, că și cei din urmă 20 de ani, în cari ne-am bucurat de o pace armată, am avut pe acestu timp simțeminte analoge de neliniște fără ca să se fi realizat temerile noastre și de aceea să sperăm, că de astă dată presimțirile și temerile se voru arăta a fi nejustificate.

— Situațiunea Europeanilor în China se face pe di ce merge totu mai critică. Circularul împărătescu emis pentru ocrotirea străinilor său e nesocotit de către guvernul său e îndeplinit cu mare neglijență, așa încatu acum de curându ambasadorul Angliei a protestat energic pe lângă guvernul din Peking, în contra acestei împliniri a edictului împărătescu. Acum de curându s'au întemplat noue escese, din care cauză reprezentanții puterilor străine s'au văditu siliți să facă urgente remonstrațiuni pe

lângă guvernul chinez. Ba într'o telegramă a diarului „Figaro“ se dice, că puterile eropene voescu să facă demonstrațiune colectivă cu flotele lor. O depeșă a ambasadorului englesu din Peking dice că reprezentanții puterilor au făcutu responsabil pe guvernul chinez pentru escesele, ce se voru întempla. O espunere a situațiunii iscalită de totu corpul diplomatic din Peking, va fi trimisă în zilele aceste în Europa. Se crede că puterile europene, cătu de curându voru trebui să intervină cu puterea în Shanghai, fiindcă există temerea unor noue izbucniri a ostilităților.

SCRILE ȚILEI.

— 9 (21) Septembrie.

O nouă fundațiune. Ni se scrie: Locotenentul Demetriu Bardoși dela regimentul de infanterie 37 din Oradimare a depus la capitolul metropolitan de Alba-Iulia și Făgărașu din Blașu o poliță de asigurare de 1000 fl., cu aceea condițiune, ca din suma această să se creeze o fundațiune permanentă sub inspecțiunea capitolului numit. Capitalul să se depună spre fructificare la institutele românesce de economii și creditu din patriă. Din venitul anual 50% să se întrebuițeze ca stipendii și ajutoare, 40% să se adaugă în totu anul la capitalu, 5% să se dea pentru spesele administrațiunii, 2% să se întrebuițeze pentru susținerea și înfrumșetarea monumentului tatălui fundatorului și în urmă 30% să se dea ca ajutoru școlii de fețițe române din Blașu. La dobândirea stipendiilor au prioritate descendenții eventuali ai fundatorului, er în lipsa acestora, descendeții unchilor fundatorului Iuliu și George Bardoși de ambe sexele. Condiționându-se însă, ca se fiă de naționalitate română. În lipsă de consăngenii potu căpeta stipendiile alți tineri români, preferinduse însă cei din școlile militare. — După ce în totu anul se capitalizează 40% din interesele fundațiunii, această are se ajungă cu timpul la o sumă considerabilă. Fundatoarele este descendentele unei familii vechi românesce, alu cărui strămoșu Teodoru Bardoși a zidit la începutul secului presente în Reghinul sășăscu din propriile sale puteri, o biserică frumoasă de piatră, la care a servit întrealții ca preot și istoricul nostru Petru Maior. — Cătu mai muli fundatori de acestia să avem! Vivant sequentes.

Starea sănătății reginei României. „Monitorul Oficial“ de azi publică următorul buletin asupra sănătății M. S. Reginei: Bôla M. S. Reginei este staționară; călătoria dela Veneția până la lacul Magiore a fostu foarte osănitore

pentru Majestatea Sa, fără însă a produce ver-o agravare a simptomelor bôlei.

M. S. regele Carolu cu acasiunea șederei sale în Veneția, a decorat după cum cetim în „Constituționalul“ pe A. S. R. ducele de Genua cu marele ordin al Stelei României, er pe prefectul, primarul, maestrul de poliție contra-amiralul comandant al flote adriatice, directorul otelului Daniela, și pe părintele Antonio, confesorul M. S. Regelui, cu Corôna României de diferite grade. Asemenea a mai acordat și Serviciul Credinciosu la mai multe persoane.

Călători străini în România. Consiliul de ministri alu României, discutându zilele aceste cestiunea călătorilor străini, cari mergu pentru scurtă timp în România, precum și acea privitoare la străinii stabiliți acolo, și cari posedând acte în regulă, aru voi pentru trebuințe și afaceri urgente să trecă în regiunile imediat vecine cu fruntariile române, a luat următoarele măsuri inlesnitore: Pentru cei dintăiu s'a admis, că potu intra în țară, cu biletu pe terminu de 3 zile, în care se voru înscrie, la fruntariile române, semnamentele și ziua intrării în țară. Aceste bilete sunt dispensate de visa consulatelor și legațiunilor române. Pentru cei d'altu doilea, s'a admis, că dănsii înainte de a pleca din România, să și vizeze pasportul la prefectura județului, unde domiciliează, așa că la înapoierea lor de peste granițe, să potă intra fără a li-se mai cere viza consulatului român. De notat este, că această viză este obligatorie pentru toți străinii provăduți cu pasapoarte străine și cari mergu în România pentru o durată mai mare ca 3 zile.

Sinodul protopresviteral electoral al tractului Timișorei — aflăm din „Bis. și Școlă“, — e convocat în ședință extraordinară pentru alegerea de protopresviter, pe ziua de 25 Septembrie st. v. (7 Oct. st. n.) a. c. la 9 ore înainte de amăzi, în biserică română gr. or. din Fabricul Timișorei. Actul alegeții va fi condus de Cuvioșia s'a părintele protosinodul Iosifu Goldișiu, în calitate de comisaru consistorialu.

Congresu statisticu internațional. La 16 ale luni curente va avé locu la Viena adunarea generală a instituțiunii statistice internaționale. România deși nu face parte din acea instituțiune, guvernul român în urma invitațiunii guvernului Austro-Ungaru, a delegat pe d-nii Tr. Djuvara, agentul diplomaticu la Sofia și Gr. Olănescu, secretarul ge-

toritatea între ômenii acestia sêlbatici cari privesc viêta lor ca unu jocu de hazard, tu dioc, că nu te iubesc. N'ai dovadă cea mai sigură în încrederea ce o am în tine? Nu scii, că s'au luat tôte măsurile, ca să mă prindă și ca să-mi ucidă ômenii? Mi-am băgat capul în gura leului, căci pe când veneam, în noptea asta ca să te întănesc, trecui pe lângă focurile de pază ale bersaglierilor, cari ardeau pe piața dela Sorrent. Mi făcură onorurile militare; decât însă m'ar fi recunoscut în travestirea mea vre-unu agentu de poliție — imediatu, m'ar fi împușcatu ca pe unu căne turbat! Dicit tu, că nu te iubesc! Nu și-am împlinit ori ce dorință, și nu mi-am pus pentru tine viêta în joc? Nu te-am iubit!... Ai uitat noptea aceea de nuntă lângă țermurele dela Posilippo? Cine a fostu acela, care-i spuse ticălosului de cersitoru, spionului de poliție, că mă afu acolo? Tu m'ai trădatu Filomela, și pe tine ar fi trebuit să te ajungă sôrtea bietului nebunu Rafaelo! Tu ai viritu neînțeleger între ômenii mei. Tu te-ai lăsat să fi prinsă și adusă înainte poliției din Neapole, er a-

cum, când plinu de încredere vinu la tine, unde unu semn dela tine m'ar putea perde — dioc tu încă, că nu te iubesc!“

— „Nu mă muștra, Pillone, până când tu singuru esu vinovat!“ răspunde Filomela, ridicându capul cu mândria. „Ai uitat, ce se întemplase în sêra aceea între noi! Iti aduci aminte că tu m'ai silit să mă împodobesc și să te însoțesc la nunta aceea, care nu o puteam suferi. Te uram, Pillone în sêra aceea, când plutiram pe sinul de mare, mă desprețuam pe mine însă mi și m'asfi fi aruncat în mare, decât nu m'ar fi reținut dorul de războare! Când începuș să jocu Tarantella cu Giovannina; când luasei cetera și preamărea prin improvisațiunî infocate nunta ei, atunci m'ai rănit în adencul inimei mele! În momentul acela nu mai eram între ômeni alăsa ta, oi o rivală, pe care o tractai după caprițiile tale. Te văduși că îngălbini și văduși lacrimile mele, văduși că eu, mirăsa lui Pillone, mă ascund într'unu colțu — și nici o mișcare de compătimire nu era în inima ta! Am trebuit să deșertu până în fundu păha-

rulei batjocurei, și colierul acela de mărgăritar, pe care mi-l'ai datu ca primul cadou alu legătării noastre — tu însuși mi-l'ai smuls și l'ai datu ei! În momentul acela aș fi putut să te ucidu. O femeia însă nu pôte purta arme ca barbații. M'am folosit de cel mai apropiat mijlocu, și fiindcă sciam totu atât de bine, ca și tine, meseria acelu cersitoru, te-am denunțat într'unu momentu de desperare și de furie. Eram nebun de invidie și ură, căci atunci sciam mai mult, decâtu presimți acum.“

„Ce sciai?“ întrebă Pillone cu o voce puțin neliniștită. „Mărturisesc, că în sêra aceea într'unu accesu de veselie și-am făcutu nedreptate. Dacă m'ai fi iubit, nu te vei fi răsunat, așa după cum ai făcutu. Căți ômeni bravi am perdat în sêra aceea!“

„Bărbați!“ strigă Filomela cu disprețu strângându și pumnii. „Vorbesci numai de bărbați, ca și când femeile nu ar fi pentru tine nimic. Într'unu accesu de veselie, dioc tu! Nu o numi astfel. Într'unu accesu de veselie ai ofensat pe aceea, pe care tu însuși ai numit-o mirăsa ta. Tu dioc, Pillone, că spionii

tăi sciau totu. Crede-mă și eu am spion, când e în jocu ura și mândria mea: Ei mi-au istorisit; cunoscu tôte afacerea.“

„Giovannina aceea, la nunta căreia m'ai silit să mă duc și eu, a fostu mai înainte a ta, atunci când păzea caprele lângă vila ruinată de lângă Tibru. Ai găsit-o în Capri; acolo ai cercetat în multe nopți coliba ei, și după ce te-ai săturat de ea, ai părăsit-o și ai dăruit-o unuia dintre ômenii tăi. Acum înțeleg, cătu am suferit în sêra aceea, când ai întonat spre onôrea ei cântecul de nuntă?“

„Pillone era ca lovit de trăsnetu. Plecă ochii la pământu, buzele îi tremurau, dér nu dișe nimic.“

„Nu crede, că am ascultatu flăcurile din piêtă și de pe la fântâni“, continua Filomela încet. „Dioc că m'am lăsat să mă prindă și să mă conducă înainte poliției din Neapole. Am trebuit să cedezu puterii. Tocmai această poliție, pe care o desprețuiesc, mi-a datu dovești la mână. La o cercetare a speluncei de contrabandă găsiră în odaia nupțială a Giovaninei juvaericele, pe cari

neralul alu ministrului de finanțe, să asiste la întrunirile congresului.

Concesiuni pentru construirea de căi ferate. Ministerul unghuresc de comerț Baross a dat concesiunea pentru construcția următoarelor căi ferate vicinale: Făgăraș — Zărnești, Reghinul — Săsăuș — Kezdi-Oșorhei, cu ramificațiune către pasul Tulgheș și în fine pentru linia vicinală Brașov-Bartolomeu până la Făgăraș.

Focul. Ni-se scrie: În *Roșia de Seacăș* a izbucnit dizele trecute unu foc, care a prefăcut în cenșă casele alor 7 economi, împreună cu clădirile economice și cu totu ce aveau în jurul caselor. La unu dintre ei i-au ars ș porcii: o femeie fū arsă la mână și în urma acēsta suferē greu. De-asemena a arsū dizele acēstea în *Târū* o șură și unu grajdū.

Petrețere și producțiune în Alba-Iulia. Duminecă în 27 Septemvre st. n. se va arangia în sala din grădina hotelului la „Sore“ în Alba-Iulia o petrețere împreună cu producțiune de diletanță, a căreia venitū ouratū e destinatū pentru biblioteca școlei gr. cat. din Alba-Iulia. Prețul de intrare: locul I. de persoană 1 fl., locul II de persoană 80 cr., partere 50 cr., galeria 30 cr. Inceputul la 7 ore sēra. Supra solvirī și oferte marinimose se primesc cu mulțamită și se vorț chita pe cale dīaristică. — *Programa*, ce ni o împărtășesce comitetul arangiatorū este următoarea:

1. Se va preda piesa teatrală „Lipitorile satelor“, dramă în 3 acte și 2 tablouri de V. Alexandri.

Personele: Chir Jani Avdelas, arendașul moșiei Haramul, Dlū T. Strajanu. Jupānul Moise, arendașul satului, Dlū I. Strajanu. Ventură țera, razeșū, Dlū I. Rosca. Ion teslarulū, razeșū, Dlū I. Tanase. Catrina soția lui Ion, Dra E. Berghian. Nițu, copilul Caterinei, Dlū I. Stionu. Gavrilă serbulū, argatū Dlū A. Hgnu. Martinū, pădurarū, Dlū I. Ceuca. Jupānesa Rucsanda, Dra V. Cirlea. Măruca, orfana Dra E. Rada. Sub prefectū, Dlū B. Ilisiu. Gendarmū, Dlū N. Bacila. George țeranū, Dlū A. Cimbulea. Țēreni, lăutari.

2. *Dansū.*

Sinucidere. Judele dela tabla regescă din Clușiu, br. Franciscū Szentkereszty, sa impușcatū în dizele trecute în Viena din causă, că suferē de unu morbu incurabilū,

Remontă de cai. Cetimū în „Timpu“: Cu trenul de erī diminēță, au plecatū în Ungaria dlū maiorū Baldovioi, locotenentū Paulescu și veterinarulū Stānescou, cari se ducū se facă o remontă de cai pentru jandarmii cālari, și școlele de aplicațiā și de echitațiā.

tu singurū le-ai purtatū, Pillone, da, pe care mi-le-ai promisū mie. Roșia de rușine am trebuitū să mărturisescū dimpreună cu Giovanina, că au fostū ale tale, că le-am vędūtū la tine. Oh! au fostū dize infrițoșate!“

„Și în dizele acēstea“, strigă Pillone cu o voce, care tremura de iritare, „în dizele acēstea ai făcutū mai multū decâtū atāta! Ai descoperitū poliției nise lucruri, cari erau secrete între noi. Multe ascunđatori bune ale mele le-ai descoperitū; mulți omeni de ai mei au fostū ucisī. Simții că mē apasă mână ta nevēdūtā, ori unde mē întorceam, dēr cu tōte acēstea te ertū, decā voescī sē mē iubescī!“

„Te-ași fi pututū trāda cu totulū, decā așa fi voitū“, rēspunse Filomela cu mândriā, „și erau unele momente, în cari era sē cadū în ipitā. Dēr ca rēsplatā imī oferirā banī și prin acēstā mândria mea a fostū rānitā de mōrte. Acēsta te scapā, Pillone! Nu puteam sē-ți ertū, acēsta ce mi-ai făcutū mie — care după cum dizei eram regina visurilor tale!“

„Ertā-mē acum!“ dize Pillone,

Guvernulū spaniolū, a introdusū pușca prusiană sistemū Mauser în armata spaniolă.

Scrisōrea d-lui Babeșū despre care vorbimū în articolulū primū și care s'a publicatū în „Tribuna“ dela 17 (29) Augustū a. c. este în partea ei așențială de următorulū cuprinsū:

Erā relativū la cele publicate după „Budapesti Hirlop“ necesitatū mē aflū a da următoarele lāmuri: *intāiu*: eu în lunga mea conversare cu doi domni publiciști maghiari am amintitū și esplicatū nu atātū ale mele vederi speciale asupra situațiunii, oi peste totū cele ce se manifestā la noi prin diverse părți; erā în consecința constatārilor, că atātū la noi, precum și printre Maghiarii cugetatori — cei mai mulți recunoscu, că națiunile maghiarā și romanā, în izolarea și strimțōrea lorū cunoscutā și simțitā pentru apērarea esistenței lorū avisate suntū a și împreuna forțele în cea mai intimā amiciā, — eu am atinsū, că acēsta nu prin confederațiunea dunārēnā, cum soctia odinōrā Kossuth, și mai puținū prin dualismulū combinatū prin Deák Andrassy și Beust la 1866 în Viena și Buda, ci numai *printr'unū adevēratū dualismū*, bine stabilitū între ambele națiunī s'ar putea atinge: *a doua*: în ceea ce priveșce dreptulū de limbă și culturā pentru poporulū nostru și până la o asemenea definitivā organizare, eu m'am rostitū scurtū și limpede, conformū programei în acēstā privință, că — instrucțiunea și resp. cultura poporului *nu pōte fi decâtū în a sa propriā limbā*, chiar cu ajutorulū legilorū și speselorū statului, întocmai ca la Maghiari; că ori unde poporulū vine în atingere *directū cu oficiile publice*, ale lui afaceri au a fi tractate *numai în a sa limbā*; limba maghiarā pōte avea privilegiulū de unicā limbā oficială, numai la locurile supreme din centrulū, sēu capitala țērii unde aplicații referinți și talmaci cu limba poporului, potū sē satisfacē trebuințele poporului

Congresulū studenților în Giurgiu.

Despre congresulū studenților în Giurgiu, ce s'a începutū în 5 Septemvrie, primesce diarulū „Romānulū“ următoarele amānunte:

La 7 ore diminēța sosirā *studenții universitari din Iași* și au fostū primiți cu musica de cātrā colegii lorū din Bucuresci. După o orā au pornitū cu toții spre Giurgiu, unde au ajunsū la 10 și jumētate.

Totū orașulū era pe peronulū gārei, totū ce Giurgiu avea mai inteligentū, mai gingașū și mai de valōre se grābise a ne arāta simpatia prin preșența lorū.

inghenunchindū la picioarele ei și sārutāndū i marginea rochiei. „Ai avutū dreptate, sē mē desprețuesci. Pōte că eu în loculū tēu ași fi lucratū și mai rēu. Ertā-mē Filomelo! Tu nu cunosci pasiunile, cari imī sbuciumā peptulū! Da, mărturisescū, că am cunoscut'ō pe Giovanina.“

„Dēr a fostū numai o pasiune fugitivā, provocatā de sangele meu celū infocatū și nūritū de rēcēla ta, cu care întâmpinai declarațiunile amorului meu. Intr'unū momentū de desperare m'am apropiatū de Giovanina, și întocmai ca și țințarulū, care sbōrā pe lângā focū, m'am arșū aripile. Nicī-odatā insē n'a fostū alēsā inimei mele, imaginea ei nu mi-a statū nicī-odatā înaintea spiritului meu așa de strălucitōre ca a ta, nicī-odatā n'am vędūt'ō în visū ca pe regina mea! Tu, numai tu trebuie sē porți corōna de aurū, atātū în visū, cātū și în realitate. Spune douā vorbe, și numai:

„Te iubescū! Și te voiū înālța mai pe susū decâtū gāndurile tale cele mai îndrāsnețe!“ (Va urma.)

— La 11 ore s'a ținutū unū Te-Deumū pentru venirea studenților, la care au participatū și delegațiunea studenților greci, unde de politețā și spre a aproba toleranța ce a caracterizatū și caracterisēzā pe Romāni, s'a cāntatū și grecesce. După serviciulū divinū a urmatū *recomandāția studenților stāini*, care s'a făcutū de activulū și valorosulū studentū Bobulescu. — La 11 și unū sfertū, studenții în corpore au mersū în grādina publicā unde neobositulū avocatū Peresianu, distribui biletele de incuarterare.

La 2 ore s'a ținutū prima ședință a congresului, unde după alegerea ca președinte a d-lui I. Gheorghiu, s'a anunțatū aparițiunea studenților greci, cari ș'au făcutū intrarea avēndū în capū stindardulū universității lorū. Sala isbuoneșce în aplause și entusiasmulū a fostū la culme, 10 minute nu se auđia decâtū „*Trăiescā Grecia*“, „*Trăiescā studenții universitari greci*“. În sfēr itā se potolesce entusiasmulū și președintele, conformū usului în astfelū de ocasi, invitā pe greci sē ia locū la birou, unde președintele delegațiunii ține unū discursū prin care mulțamesce și felicită pe studenții romāni că au avutū fericitā ideā de a rupe vëlulū nepāsarei, și a făcutū ca elementulū cultū alū peninsulei balcanice sē încēpā a se cunoșce și iubi. Cuvēntarea bine alcătuitā, a smulsū aplausele unanime ale studenților romāni și bulgari. Din partea studenților romāni a rēspunșū unū studentū alū facultății de dreptū d. Aureliū Iliescu.

Delegațiunea studenților bulgari a sositū cu câte-va momente după sosirea studenților greci, și au fostū salutați cu strigāte entusiaste de „*trăiescā Bulgaria!*“ Președintele lorū a salutātū pe studenții romāni în numele tinerimei bulgare. În urmă a urmatū conferința studentului *Manicatidi*. Sēra dōmnele giurgiuvene au datū unū balū în onōrea studenților străini. Māne amabilulū d. Petcuși, va oferi vapōrele d-sale, cu care studenții vorū face o excursiune la Rasciucū.

Cu privire la acēstū congresū mai aflām următoarele amānunte în „*Libertē*“.

Delegațiunea grecescă a fostū compusā din d. d. Dr. C. N. Rados, secretarulū consiliului de miniștri din Atena, Angelos Petropulos, Golinopolos, Rafael și Alexandu Filadelfa.

În ședința primā propuse d-lū Dr. Rados, ca sē se punā basa unei *confederațiunii generale a studenților din peninsula balcanicā*, asociațiune, care sē punā în practicā ideile espuse și pregătite de popōrele din peninsula balcanicā.

Orașulū Giurgiu e frumosū împodobitū. La intrarea în oraș s'a construitū unū arcū de triumfū.

Primirea deputațiunilor la Bistrița.

Publicāmū astāđi după „Unirea“ discursulū, prin care Escelența Sa Metropolitulū *Ioanū Vancea* a salutātū în fruntea deputațiunii bisericei gr. cat. pe Majestatea Sa:

Preagrațiosulū nostru Domnū și Rege! Incunosciințarea inveselitōre, că Majestatea Vōstrā cu ocasiunea manevrelorū mari, ce se ținū acuma, veți binevoi a ferici și ținuturile acēstea ale Ardealului cu preānalta Vōstrā visitā pārintescā, a umplutū de bucuria cea mai sincerā nu numai pepturile locuitorilorū din acēste ținuturi, ci și pre ale celorlalți cetățeni din țērā.

Indemnați de acēstā insuflețire produsā de bucuriā, ne-am grābitū și noi cari formām o parte insemnatā a preoțimei bisericei romānescei gr. cat. a ne apropia în frunte cu archierei și cu celū mai adēncū respectū de treptele tronului Majestății Vōstre, pentru ca sē dāmū espresiune omagialā înaintea Majestății Vōstre acelorū sentimente de fidelitate și supunere neclātītā și alipire neînfrāntā, cari le-am moștenitū dela străbunii noștri și le-am onservatū nepātate și cari

le avem atātū față cu persōna princiarā a Majestății Vōstre, cātū și față cu întrēga preānalta Casā domnitōre.

Decī cu celū mai adēncū respectū ne rugām, ca espresiunea viuā a acēstorū sentimente omagiale, cari le descoperimū atātū în numele nostru propriu cātū și în alū proțimii și credincioșilorū dieceselorū nōstre, sē Vē îndurați a le primi cu îndatinata bunăvoință pārintescā și a ne împărtāși și mai departe pe noi toți împreună cu diecesele nōstre de preānalta grațiā regescā, ēr noi nicī pe viitorū nu vomū înceta a ruga pe preānalta Majestate a domnului Dumneđeu, ca atātū persōna Majestății vōstre regesci cātū și pe Majestatea Sa Regina nōstrā și pe membrii preānaltei case domnitōre sē-i ținā, binecuvinte și a cere încă mulți și mulți ani spre mărierea tronului regescū, spre înflōrirea sāntei nōstre biserici, spre bunăstarea patriei și fericirea supușilorū ei: (romānesce) *Sē trăiescā, trăiescā, trăiescā!*“

Rēspunșulū Majestății Sale l'am publicatū la timpulū sēu.

Literaturā.

A apărut:

„*Zur romänisch-magyarischen Streitfrage.*“ *Einige Bemerkungen zur „Antwort der Hochschul-Jugend Ungarns auf das Memorandum der romänischen Universitäts-Jugend.“ Sonder-Abdruck aus der Romänischen Revue.* Wien, im August 1891. Verlag der „*Romänischen Revue*“. I. B. Wallishausser's k. u. k. Hof-Buchdruckerei, Wien.

[„*La cesiune a controversēi dintre Romāni și Maghiari*“. Unele observāri asupra „Rēspunșului tinerimei dela școlele superiōre maghiare la Memoriulū tinerimei universitare romāne.“ Edițiune separatā din „*Romänische Revue*“. Viena, în August 1891. Edițiunea revistei „*Romänische Revue*“. Tiparulū curții c. r. I. B. Wallishausser, Viena.] Formatū 8° mare, cu 56 pagini. Se pōte procura dela Direcțiunea revistei: Wien, VIII. Feldgasse 15.

Manualū școlasticū aprobat. *Gramatica limbēi maghiare*, cursū teoreticū și practicū pentru clasele gimnasialī și pentru privați, de Octaviu Barițiu, profesorū gimnasialū în Nāsēndū. Edițiunea a 4-a. Editorū și provēdētorū I. Stein. Clușiu, 1886. Prețulū 1 florinū.

Acēstā carte fū aprobatā din partea ministerului reg. ung. de culte și instrucțiune publicā sub Nr. 18.450 din 1890.

Telegramele „Gaz. Trans.“.

(Serviciulū biroului de cor. din Pesta).

Constantinople, 21 Septemvre. Ministrulū listei civile Ago-pașa a cădūtū de pe calū și a muritū îndatā.

Londra, 21 Septemvre. Balma-ceda s'a impușcatū în ambasada argentinā din Santiago.

Constantinople, 21 Septemvre. Scirea privitōre la reducerea insemnatā a datoriei speselorū de resbelū din partea Rusiei, e neadevēratā.

Petersburg, 21 Septemvre. Ambasadorulū sērbescū de până acum Petronojevici, se dize că va fi înlocuitū prin ministrulū-președinte Pasicī.

Necrologū. Aureliu Givulescu, clericū absolutū din diecesa Aradului, după o bōlā scurtā de 2 zile, a rēposatū în Aradū, la 2 (14) Septemvre c. în etate de 22 de ani. Despre rēposatulū ni-se scrie, că a fostū unū tinerū cu eminente calitāți și de mari speranțe pentru poporulū romānū. La înmormēntare pe lângā profesori și colegi a lua parte unū publicū frumosū din Aradū. Cuvēntarea funebrālā în bisericā a ținut'ō pārintește profesorū de teologiā V. Mangra, ēr la mormēntū a vorbitū tinerulū C. Proca, clericū de cursulū alū III-lea și vice-președinte alū societății de lecturā. Pe rēposatulū ilū deplēngē nemāngāiatulū sēu tata Vasilie Givulescu, invēțatorū pensionatū împreună cu întristatā-i familiā. Fia-i țērina ușorā!

Proprietarū:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorū responsabilū interinalū:
Gregoriu Maiorū.

Cursulu pieței Brașov.

Table with exchange rates for various currencies and goods in Brașov, dated 21 Septembrie 1891.

Cursul la bursa din Viena.

Table with stock market rates from Vienna, dated 19 Septembrie a. c. 1891.

Table with various financial and commodity rates, including interest and exchange rates.

Nr. 6051-1891

663,3-2

Publicațiune.

Deoarece în fiecare an se împarte între soldați cu serviciul militar...

Brașov, 10 Septembrie 1891.

Căpitanatul orașenesc.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 20 Iulie 1891.

Large table with train schedules and fares between various stations like Budapest, Brașov, Sibiu, etc.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează orele de noapte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Advertisement for 'RÉPÁT' mineral water, describing its health benefits and availability.